

Láska bez prstýnku

1. Myslíte, že stále více přibývá párů, které chtějí spolu sice žít, ale nechťejí se vázat manželským slibem?

Neřekla bych, že takových párů přibývá. Po listopadu 1989 se normy ve společnosti celkově rozvolnily, důraz padl na osobní preference a rozhodnutí než na obavu, co řeknou lidi, která mohla převládat (a převládala) v letech před převratem. Jak jsme se učili rozhodovat sami za sebe, prvotním důsledkem byl až raketový vzestup počtu párů preferujících soužití bez prstýnku. Zanedlouho se však počty partnerství žijících v tradičním manželském svazku vůči počtům soužití tzv. na psí knížku víceméně ustálily. Pro nemalou část populace má stále svatba natolik velký význam, že budou ochotni tenhle rituál podstupovat, ačkoliv společnost už na soužití bez svatby vůbec tak přísně nekouká.

2. V čem vidíte důvod - v tom, že chtějí mít větší pocit svobody, nebo prostě nepovažují prstýnek za symbol, který by dokázal zaručit lásku na celý život?

Do jisté míry bych řekla, že tenhle trend souvisí s konzumem. Navykli jsme rychle obměňovat byt' jen lehce porouchané produkty, jeví se snazší koupit si nový kabát, než se trápit se zašíváním toho starého. Když tenhle postoj aplikujeme na mezilidské vztahy, může nám z toho vyjít, že snazší je opustit partnera, se kterým mně nepojí sňatek. Nechci však tenhle názor prosazovat jako obecně platný. Stále existuje napříč společností jistá (nevelká) skupina lidí, pro které sňatek opravdu není tím nejdůležitějším. Jsou nastaveni, a někdy se jim to i úspěšně daří, setrvat s jedním partnerem v jednom vztahu bez ohledu na to, zda jsou manželé či nikoliv.

3. Domníváte se, že lidé bez prstýnku se ve vztahu "více" snaží?

Prstýnek sám či manželský slib nám skutečně lásku na celý život nezaručí. Stejně jako nezhubneme po spolknutí zázračné hubnoucí pilulky. Fungující vztah je práce na celý život a není to někdy snadná práce. Manželství vnímám jako extra motiv se snažit. Ještě o jeden pokus navíc pracovat na vztahu. V neposlední řadě jde rovněž o ochranu toho slabšího v manželství. Často se jeden z rodičů, v momentě když přijde dítě, úplně vzdá své kariéry nebo ji alespoň načas utlumí. Manželství zde zaručuje jakýsi princip solidarity. Já celodenně pečuji o naše společné dítě, ty chodíš do práce a naše příjmy dáváme do společné kasy bez ohledu na to, čím práce je zrovna více honorovaná. Dítě však nemusí být jedinou takovou událostí, někdy se může jeden z partnerů náhle ocitnout bez práce či těžce onemocnět. Uzavřeme-li manželský svazek, znamená to slib, že jeden druhého nenecháme v takové nečekané situaci ve štychu.

4. V čem spočívá největší riziko vztahů bez prstýnku? Je to absence tzv. rozvodové bariéry?

Do manželství lidé nevstupují částečně snad z nedostatku odvahy, někdy hraje roli obyčejná pohodlnost (už jsme si takhle zvykli). Problém však nastává právě v situaci, kdy dojde k nenadálé krizi. Manželství se zrodilo a bylo po dráhnou dobu cizelováno jako institut ochrany, ať už hovoříme o právech či o majetku. Je to také ochrana dítěte. Manželství se v těchto ohledech osvědčilo jako nejlépe fungující varianta dlouhodobého soužití. Neexistuje-li manželství, pár se sice v případě krize nemusí rozvádět, ale nenabyde také nikdy všechny výhody, které manželství pro jeho aktéry i pro společné děti přináší.

5. A v čem vidíte pozitiva vztahu bez prstýnku?

Musím říct, že znám páry, které žijí v dlouhodobém svazku bez papíru a tento svazek jim funguje. Troufla bych si však tvrdit, že se jedná o lidi na jisté etické úrovni, s morálními zásadami, které svazek drží vlastně podobně silně jako manželství. Občas se dozvím, že jednomu z nich je to trochu líto, že nebyla svatba. Domnívám se však, že je minimálně dobré mít vzájemné poměry, nejsme-li v manželství, právně ošetřeny tak, aby bylo oběma jasné, jaká varianta nastane, kdyby se jednomu z nich něco stalo. Nenadálá krize dá totiž zabrat sama o sobě, ne tak ještě, abychom museli řešit, že vlastně jeden vůči druhému nejsme v žádném právním vztahu. Potom se však nabízí úvaha, zda by nebylo snazší využít tradičního institutu manželství. Naštěstí tak stále mnoho lidí činí, nic lepšího ještě totiž vynalezeno nebylo.

PhDr. Magdalena Dostálová

Psycholožka a psychoterapeutka

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Praha 12

magdalena.dostalova@csspraha.cz